

CBD

ÚMLUVA O BIOLOGICKÉ ROZMANITOSTI

www.biodiv.org

Co je biologická rozmanitost?

Biologickou rozmanitost (biodiverzitu) chápeme jako rozmanitost života ve všech jeho formách, úrovních a kombinacích. Nejedná se jen o pouhý součet všech genů, druhů a ekosystémů, ale spíše o variabilitu uvnitř a mezi nimi.

Stručné informace o Úmluvě

Úmluva o biologické rozmanitosti (Convention on Biological Diversity, CBD) patří k nejvýznamnějším mezinárodním mnohostranným úmluvám v oblasti životního prostředí. Byla poprvé vystavena k podpisu na Konferenci OSN o životním prostředí a rozvoji 5. června 1992 v brazilském Rio de Janeiro a v platnost vstoupila již 29. prosince 1993. Úmluva o biologické rozmanitosti (Úmluva) má k 30. 9. 2006 účtyhodných 188 smluvních stran. Sekretariát Úmluvy sídlí v kanadském Montrealu.

Jaké jsou cíle Úmluvy?

- ochrana biologické rozmanitosti na všech jejích úrovních,
- udržitelné využívání jejích složek,
- přístup ke genetickým zdrojům a spravedlivé a rovnocenné rozdělování přínosů plynoucích z jejich využívání (ABS).

K naplňování těchto tří cílů mají smluvním stranám napomoci vytvořené tématické programy a průřezové programy činností. Tématické programy jsou zaměřeny na hlavní typy ekosystémů, průřezové programy činností se týkají otázek, které prostupují všemi tématickými programy (ABS, ekosystémový přístup, sdílení informací, indikátory apod.). Úmluva pokrývá široké spektrum otázek, což vedlo k tomu, že si smluvní strany musely nutně stanovit své priority při jejich naplňování.

Programy činností Úmluvy pro:

- lesní biodiverzitu
- zemědělskou biodiverzitu
- biodiverzitu vnitrozemských vod
- biodiverzitu ekosystémů s nedostatkem srážek a travinných ekosystémů
- biodiverzitu horských ekosystémů
- biodiverzitu mořských a pobřežních ekosystémů
- ostrovní biodiverzitu

Průřezové témata, pro která jsou zřizovány např. pracovní skupiny nalezente pod odkazem:

<http://www.biodiv.org/programmes/default.shtml>

Jak Úmluva funguje?

Nejvyšším rozhodovacím orgánem je konference smluvních stran (COP), která se koná jednou za dva roky. Naplňování rozhodnutí, která jsou přijímána na COP, je pro smluvní strany závazné. Při Úmluvě byl zřízen expertní Poradní orgán pro vědecké, technické a technologické záležitosti (SBSTTA), který předkládá o jednotlivých tématech Úmluvy doporučení pro zasedání COP. Pro řešení vědeckých a odborných otázek SBSTTA ustavuje další expertní skupiny pro řešení průřezových otázek (AHTEG).

Úmluva v ČR

Vláda ČR schválila přistoupení k Úmluvě usnesením č. 293/1993, v platnost pro ČR vstoupila v březnu 1994 (vyhlášena ve Sbírce zákonů pod č. 134/1999 Sb.). Plněním Úmluvy je pověřeno jak Ministerstvo životního prostředí (MŽP), tak Ministerstvo zemědělství (MZe). Kontaktní osoba pro Úmluvu je na MŽP. To také v roce 1996 zřídilo pro potřeby komunikace a spolupráce s ostatními resorty při naplňování Úmluvy Český výbor pro Úmluvu o biologické rozmanitosti. Jeho členové jsou nejen zástupci resortů, ale také nevládních organizací a vědeckých institucí. Při Českém výboru byl ustaven vědecký poradní sbor pro řešení odborných otázek.

Jak je Úmluva naplňována v ČR?

Principy a závazky Úmluvy jsou uplatňovány v právních předpisech České republiky. K nejdůležitějším patří zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny s prováděcí vyhláškou č. 395/1992 Sb., ve znění pozdějších předpisů. Ustanovení Úmluvy v oblasti ABS naplňuje Národní program ochrany, konzervace a využívání genetických zdrojů rostlin, zvířat a mikroorganismů významných pro výživu, zemědělství a lesní hospodářství (vychází ze zákona č. 148/2003 Sb., o genetických zdrojích rostlin a mikroorganismů a zákona č. 154/200 Sb., o šlechtění hospodářských zvířat).

V souvislosti s členstvím ČR v Evropské unii je Úmluva také naplňována prostřednictvím transpozice evropské legislativy do českého právního řádu. V oblasti ochrany přírody a krajiny sem patří zejména směrnice 92/43/EHS o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin a směrnice 79/409/EHS o ochraně volně žijících ptáků.

Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky

Také ČR se řadí mezi státy, které mají pro naplňování cílů Úmluvy Strategii ochrany biologické rozmanitosti. Vláda ČR ji jako klíčový dokument v ochraně biodiverzity schválila 25. května 2005. Jde o svého druhu první vládní dokument, který zajišťuje komplexní ochranu biodiverzity v ČR napříč všemi resorty, obory a odvětvími. Všichni ministři mají zohledňovat cíle Strategie ve svých strategiích, koncepcích, právních předpisech, programových dokumentech a přispět tak k ochraně biodiverzity, zastavení jejího poklesu a naplnění všech tří cílů Úmluvy.

Kde najdu informace o Úmluvě v ČR?

<http://www.chm.nature.cz>

Související odkazy:

<http://www.biodiv.org>

<http://chm.nature.cz/cooperation/fol362718>

<http://www.env.cz>

<http://www.mze.cz>

<http://www.nature.cz>

<http://biodiversity-chm.eea.europa.eu/>

<http://www.zelenykruh.cz>

Oficiální stránky Úmluvy o biologické rozmanitosti
Strategie ochrany biologické rozmanitosti České republiky

Oficiální stránky Ministerstva životního prostředí

Oficiální stránky Ministerstva zemědělství

Oficiální stránky Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

Informační systém Úmluvy o biologické rozmanitosti Evropského společenství
Asociace ekologických organizací